

Gajeva 3, 52100 Pula
tel. i faks (052) 506 065
www.zelena-istra.hr
udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr

Općina Brtonigla
Jedinstveni upravni odjel
Trg. Sv. Zenona 1
52474 Brtonigla

U Puli, 20. svibnja 2009.

Predmet: **Primjedbe na Studiju utjecaja na okoliš za zahvat izgradnje golf igrališta "Fratarska šuma"**

Poštovane, Poštovani,
dostavljamo primjedbe na predmetnu Studiju:

Prva se primjedba odnosi na činjenicu da izrađivač predmetne Studije utjecaja na okoliš (SUO) javnosti nije omogućio uvid u izvadak iz sudskog registra i nije priložio Rješenje kojim ga je MZOPUG ovlastio za djelatnost izrade SUO.

1. KRŠENJE ODREDBE ČLANKA 3. UREDBE O PROCJENI UTJECAJA NA OKOLIŠ

Prema čl. 3 Uredbe o procjeni utjecaja na okoliš, "pojedina poglavlja studije utjecaja na okoliš izrađuju stručnjaci najmanje razine visokog obrazovanja sa završenom diplomskim stupnjem odgovarajuće struke koje se poglavljem obrađuje (za područje lokacije zahvata prostorni planer, za područje utjecaja zahvata za ptice ornitolog itd.)

Nije nam jasno kako je Savjetodavno stručno povjerenstvo moglo SUO ocijeniti prihvatljivom za javni uvid kada nedostaju elementi koji su obavezni prema navedenom članku Uredbe o PUO, tj. u timu koji je izrađivao predmetnu SUO nedostaju:

- za krajobrazna obilježja - diplomirani inženjer uređenja krajobraza
 - za geologiju i hidrologiju - diplomirani inženjer geologije
 - za kulturnu baštinu - diplomirani arheolog
 - za biološko-ekološka obilježja - diplomirani inženjer biologije
- itd.

Također, u uvodu gdje se navodi tim koji je izrađivao Studiju, ne navodi se tko je od navedenih osoba odgovoran za pojedine dijelove Studije. Tako nije poznato tko je odgovoran za izradu:

poglavlja 3.4. Biljni i životinjski svijet;
poglavlja 3.6. Kulturna baština od prapovijesti do srednjeg vijeka;
poglavlja 3..6.4. Etnološki lokaliteti i kultivirani krajolik;
itd (buka, kvaliteta zraka...)

Molimo da nas obavijestite tko je odgovoran za pojedina poglavlja Studije i koje je struke ta osoba. Jedna od najučestalijih primjedbi na Studije utjecaja na okoliš je upravo njihova slaba kvaliteta odnosno razina stručnosti, a jedan od temeljnih uzroka je upravo nedostatak stručnjaka za pojedina područja.

Navodimo i dodatni primjer iz Studije u kojoj stoji: "Na promatranoj lokaciji, uglavnom na otvorenim položajima, kao i u utjecanom području lokacije mogu se pojaviti slijedeće ugrožene, osjetljive i rijetka biljne vrste (tablica 26), koje terenskim pregledom nisu evidentirane". Da bi mogli tu izjavu uzeti kao vjerodostojnu, trebali bi ipak znati tko je radio terenski pregled, u kojem dijelu godine (sezoni), kojom metodom i u kojem vremenskom periodu, što Studija ne navodi.

2. KRŠENJE ODREDBI IZ PRILOGA IV. UREDBE O PROCJENI UTJECAJA NA OKOLIŠ (OBAVEZNI SADRŽAJ STUDIJE)

Prema Uredbi o PUO, Prilog IV. točka 3., podaci i opis zahvata i podaci o okolišu moraju sadržavati "opis utjecaja zahvata na okoliš tijekom građenja i/ili korištenja zahvata koji uključuje posebice: utjecaj na...životinjski i biljni svijet..."

U poglavlju 4.2 OPIS UTJECAJA ZAHVATA NA OKOLIŠ TIJEKOM GRAĐENJA, opisan je utjecaj na :

- 4.2.1 Utjecaj na stanovništvo
- 4.2.2 Utjecaj na šume i šumski ekosustav
- 4.2.3 Utjecaj na lovstvo
- 4.2.4 Utjecaj na tlo
- 4.2.5 Utjecaj na vode
- 4.2.6 Utjecaj na zrak
- 4.2.7 Utjecaj na kulturno-povijesnu baštinu
- 4.2.8 Utjecaj na krajobraz tijekom pripreme i građenja
- 4.2.9 Utjecaj od buke

Na isti način je opisan utjecaj zahvata na okoliš tijekom korištenja zahvata. **Ne postoji poglavlje koje obrađuje utjecaj na floru i faunu. Nigdje nije opisan utjecaj na životinjski i biljni svijet odnosno bioraznolikost** (utjecaj na lovstvo ne može se interpretirati kao utjecaj na faunu, kao što se opisani utjecaj na šume ne može smatrati utjecajem na bioraznolikost cijelog zahvata). Naime, poznato je da je se najveći negativni utjecaj golf terena odnosi upravo na bioraznolikost, a upravo je to poglavlje u Studiji izostavljeno. 25,5 hektara budućeg golf terena je livada, a taj se dio u SUO uopće ne spominje (od 75,50 ha zahvata na livade otpada 25,55 ha). Travnjak golf igrališta, poznato je, ne može zamijeniti ekološke funkcije prirodne livade. U prilogu ovog dopisa dostavljamo vam rezultate istraživanja švicarskog Federalnog ureda za okoliš, šume i krajobraz iz kojih je vrlo jednostavno shvatiti gubitak bioraznolikosti na golf terenima. Gubitak bioraznolikosti potrebno je utvrditi i da bi se mogla procijeniti i kvantificirati nastala šteta.

U poglavlju 4.5. SUO stoji "od analiziranih utjecaja identificiran je najveći mogući utjecaj tijekom građenja na floru i faunu". Taj utjecaj identificiran apstraktnom brojkom 25, ali nigdje nije opisan, kao ni posljednice tog utjecaja. Čitatelji Studije ne mogu procijeniti u kom će se obliku i intenzitetu manifestirati utjecaj na floru i faunu. Nije jasno kako je Povjerenstvo moglo ocijeniti takvu Studiju cjelovitom.

3. KRŠENJE ODREDBI IZ PRILOGA IV. UREDBE O PROCJENI UTJECAJA NA OKOLIŠ (OBAVEZNI SADRŽAJ STUDIJE)

Navedeni Prilog u točki 2. navodi obavezu izrade "sažetog opisa razmatranih varijantnih rješenja s obzirom na njihove utjecaje na okoliš" kao i "obrazloženje razloga odabira određene varijante zahvata". Kako je Povjerenstvo moglo ocijeniti ovu SUO prihvatljivom bez obaveznih varijantnih rješenja? Varijante bi su u ovom slučaju odnosile na obuhvat, veličinu smještajnih kapaciteta, smještaj golf igrališta na većem ili manjem području sadašnje šume itd.

Predstavnik Procjeniteljske komisije iz Europske unije je na sastanku u Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva u Zagrebu 6. svibnja 2009. (cilj misije je utvrditi razinu usklađenosti i provođenje zakona s područja zaštite okoliša u Hrvatskoj) osporio načelniku odjela za procjenu utjecaja MZOPUG (g. N. Mikuliću) obrazloženje da varijantna rješenja u SUO nisu potrebna kad je zahvat već određen prostornim planom. Suprotno tvrdnji predstavnika MZOPUG, predstavnik EU izjavio je da su prema EU Direktivi o PUO - **VARIJANTNA RJEŠENJA OBAVEZNA**. Stoga tražimo da se javnosti predoče i alternativna rješenja izgradnje golf igrališta s pripadajućim građevinama, te da se usporedi utjecaj na okoliš različitih rješenja (razmjesta) kako bi se mogla odabrati varijanta s najmanje negativnih posljedica po prirodu i okoliš.

4. KAKO JE MOGUĆE OCIJENITI PREDLOŽENI ZAHVAT AKO NEMA IDEJNOG RJEŠENJA I NIJE PREDOČEN URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA?

U SUO se navodi sljedeće:

"Urbanističkim planom uređenja građevinskog područja golf igrališta Fratarska šuma (R1), čija obveza je propisana PPUO, detaljnije će se razraditi propozicije smještaja i oblikovanja pripadajućih sadržaja" To znači da odabrano rješenje neće proći postupak procjene utjecaja na okoliš - što je protivno propisima.

Kako je Povjerenstvo moglo ocijeniti ovu SUO prihvatljivom, bez UPU-a? Na primjer, 17. lipnja 2008. godine MZUPUG prekinulo postupak procjene utjecaja na okoliš za golf igralište San Marco do donošenja urbanističkog plana uređenja.

Na javnu raspravu je tako stigla predmetna SUO za namjeravani zahvat izgradnje golf igrališta, **a da javnost nema uvid u UPU i idejni projekt i ne zna da li je zahvat usklađen s definiranim uvjetima gradnje.**

U Studiji se navodi "Broj, veličina i oblik građevnih čestica unutar zone gradnje komercijalnih sadržaja utvrdit će se u postupku izdavanja akta kojim se odobrava građenje." i "Položaj, broj i tipologija građevina unutar zone, prikazan u kartografskim prikazima, a, određeni su načelno. Točan broj građevina, njihov smještaj i udaljenost građevnog pravca od regulacijskog pravca utvrdit će se u postupku izdavanja akta kojim se odobrava građenje."

Najmanji nivo koji služi kao podloga izradi studija je idejno rješenje, a toga u slučaju predmetne Studije toga nema. Ako idejni projekt postoji (inače obavezni element), a ne nalazi se u Studiji, pretpostavljamo da je izostavljen namjerno kako bi se ublažila slika stvarno planirane izgradnje. **U cijeloj Studiji nismo našli niti jednog slova o karakteru, obilježjima i veličini planiranog zahvata (!), pa se zaista postavlja pitanje utemeljenosti svih navedenih, odnosno propisanih mjera.**

Tražimo da se predmetna Studija odbaci jer ne daje sve navedene podatke bez kojih nije moguće utvrditi i procijeniti utjecaj na okoliš i naročito na krajobraz.

5. PRETJERANI OPTIMIZAM IZVOĐAČA SUO U POGLEDU PPROVEDBE MJERA ZAŠTITE OKOLIŠA

Predmetna SUO navodi u poglavlju

6.6 PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA I PLAN PROVEDBE MJERA ZAŠTITE OKOLIŠA

Oblik monitoringa Dinamika provođenja:

1. Pratiti stanje flore i faune	4 puta godišnje	Nositelj zahvata
2. O stanju flore i faune izraditi godišnje izvješće	1 godišnje	Nositelj zahvata

3. Mjeriti potrošnju tehnološke vode za navodnjavanje	Kontinuirano	Nositelj zahvata
4. Mjeriti kvalitetu tehnološke vode koja dolazi s uređaja za pročišćavanje Ladin Gaj	4 puta godišnje	Nositelj zahvata
5. Analizirati kvalitetu tla na 5 reprezentativnih lokacija koje nemaju drenažni sustav	1 godišnje	Nositelj zahvata
6. Mjeriti emisije plinova iz stacionarnog/ih izvora prema posebnom propisu.	Na početku rada, a kasnije prema propisu periodički	Nositelj zahvata
7. Voditi evidenciju o količini utrošenih sredstava za prihranu i zaštitu	Kontinuirano	Nositelj zahvata

Predloženi program praćenja stanja okoliša nema nikakvog smisla ukoliko njegovi rezultati nisu dostupni javnosti. U samoj SUO se navodi da će "ovo golf igralište dati doprinos u promociji ekološke svijesti o lokalnoj zajednici", a sličnog je stava bio i predstavnik nositelja zahvata na javnoj raspravi. Premda navedenu izjavu smatramo demagoškom, u cilju realiziranja otvorene politike odnosa s javnošću, molimo da nas obavijestite da li je nositelj zahvata voljan dostavljati Zelenoj Istri sve rezultate navedenih oblika monitoringa.

Da bi stvarni utjecaj projekta zahvata bio u skladu s predviđenim mjerama ublažavanja iz Studije utjecaja na okoliš, potrebno je omogućiti i javnosti uvid i nadzor nad naloženim mjerama. Pro-aktivan način stavljanja na raspolaganje dokumentacija najbolji je način na koji investitor može dokazati odgovornost prema okolišu i lokalnoj zajednici.

6. NEPOTPUNE MJERE ZAŠTITE FAUNE

Pod mjerama zaštite nema zaštite ptica iako se uklanja 16 ha šume!! Najmanje što se može učiniti je da se tako opsežno uklanjanje stabala predvidi u razdoblju prije gniježđenja ptica ili tek nakon što mladi odlete iz gnijezda (jesen i zima). **Stoga zahtijevamo uvođenje te mjere kao obavezne.**

Mjera zaštite faune "(51) Osigurati zaštitu zaštićenih životinjskih vrsta prema posebnim propisima" više izgleda kao način da se izbjegne navođenje i preuzimanje obaveze nego li kao mjera zaštite. Nigdje se, naime, ne navodi koje su to vrste i kako će se provoditi zaštita. Tražimo da se navedu pojedine vrste i način njihove zaštite.

7. NEMA INFORMACIJE O PRISTUPU JAVNOSTI GOLF IGRALIŠTU

Molimo da nam odgovorite da li će javnost imati slobodan pristup golf igralištu. U Studiji je navedeno samo "ograda oko golf igrališta postaviti će se iz sigurnosnih razloga – prema prometnici i prema stambenom naselju (Karigador) dok se prema otvorenom krajoliku ograda formira kao „prirodna“ od kamene škriple, živica i sl. uz propuste kako bi se omogućio slobodan prolaz divljači." Nije obrazloženo o kakvim se sigurnosnim razlozima radi kao ni o kakvoj se ogradi radi (visina, duljina, materijal), pa molimo da se to navede.

8. KRŠENJE ODREDBI IZ PRILOGA IV. UREDBE O PROCJENI UTJECAJA NA OKOLIŠ (OBAVEZNI SADRŽAJ STUDIJE)

U Studiji se ne navode kumulativni učinci, dugoročni ni kratkoročni (obaveza prema prilogu IV. Uredbe). S obzirom da ničije pravo ne smije premašiti javni interes, Studija je trebala **opisati društvenu opravdanost projekta - a nije. Nema nikakvog obrazloženja zašto je potrebno graditi 520 ležajeva u samostojećim vilama za prodaju u zoni koja ima već dovoljno kapaciteta koje treba popuniti.** Planirani hotel ima samo 20 ležajeva, a ostalo su vile za prodaju. Radi se o nerazumnom i neodrživom trošenju najugroženijih prostora u zaštićenom obalnom pojasu. Prostor je jedno od temeljnih neobnovljivih resursa u našoj županiji, a golf igrališta s 500 ležajeva u vilama za prodaju je najdirektniji put u uništavanje prostora uz veliku zaradu za vlasnika i velike štete za zajednicu.

Analiza koristi i troškova koje neki zahvat u okolišu donosi za užu i/ili širu zajednicu uključuje socijalne, demografske, gospodarstvene, ekološke, zdravstvene i druge čimbenike. Za razliku od klasične financijske analize očekivanih prihoda i troškova zahvata, spomenuta analiza dodatno bi trebala uključivati financijski mjerljive i nemjerljive elemente društvenih koristi i šteta. Ova Studija uopće ne donosi podatke na koji će način zahvat doprinijeti porastu zaposlenosti lokalnog stanovništva, hoće li doći do povećanja komunalnog standarda ovog područja i na koji način itd. S druge strane, negativni utjecaj na promjene u krajoliku, utjecaj na bioraznolikost ili opasnost onečišćenja podzemnih voda itd. također nisu kvantificirani.

Studiji stoji "Prihodi lokalne zajednice odnosno općine, te županije i države povećat će se uzimajući u obzir koncesije na zemljište, obračun poreza i prireza, te korištenje vode." No, ta se "dobit" nigdje se kvantificira, kao što se ne kvantificiraju ni gubici pa je nemoguće procijeniti je li na kraju učinak pozitivan ili negativan.

"Ukoliko se razmatraju pozitivne i negativne numeričke vrijednosti utjecaja može se reći da pozitivne vrijednosti ovog zahvata iznose 370, a negativne 251, tj. pozitivne vrijednosti mogu kompenzirati najviši definirani utjecaj zahvata na okoliš – korištenje prirodnog resursa - vode." Tako navodi Studija, ali se to stajalište ne obrazlaže niti dokumentira.

Dušica Radojčić

zelena istra

Projekt "Demokracija i praksi"
provodi

Zelena Istra

Gajeva 3, 52100 Pula

Hrvatska

Tel: ++385 (0)52506 065

Fax: ++4385 (0) 052 506 065

www.zelena-istra.hr

Projekt "Demokracija u praksi"
financira EU.

Delegacija Europske komisije
u RH

Trg žrtava fašizma 6

10000 Zagreb, Hrvatska

Tel: +385 1 4896 500

Fax: +385 1 4896 555

www.delhrv.ec.europa.eu

Europska komisija je izvršno tijelo Europske unije.

Europsku uniju čini 27 zemalja članica koje su odlučile postupno povezivati svoja znanja, resurse i sudbine. Zajednički su, tijekom razdoblja proširenja u trajanju od 50 godina, izgradile zonu stabilnosti, demokracije i održivog razvoja, zadržavajući pritom kulturalnu raznolikost, toleranciju i osobne slobode. Europska unija posvećena je dijeljenju svojih postignuća i svojih vrijednosti sa zemljama i narodima izvan svojih granica.